

Seat No. _____

HK-1901100101041000

B. A. (Sem.-IV) (CBCS) (WEF-2019)

Examination

April - 2023

Sanskrit

(Vaidik Sahitya)

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours / Total Marks : 70

સૂચના / Instruction :

બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

All questions carry equal marks.

- ૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે મંત્રોનો અનુવાદ કરો : (સમજૂતી સાથે) ૭
- 1 (A) Translate any Two of the following Mantras 7
(with necessary note)
- (૧) દ્યાવા ચિદસૈ પૃથવી નમેતે શુષ્મા ચ્ચિદસ્ય પર્વતા ભયન્તે ।
યઃ સોમપા નિચિતો વજ્રબાહુર્યો વજ્રહસ્તઃ સ જનાસ ઇન્દ્રઃ ॥
- (૨) અગ્નિઃ પૂર્વેભિર્ઋષિભિરીડયો નૂતનૈરૂત ।
સદેવા એહ વક્ષતિ ॥
- (૩) સહસ્ત્રશીર્ષા પુરુષઃ સહસ્ત્રાક્ષઃ સહસ્રપાત્ ।
સ ભૂમિં વિશ્વતો વૃત્થાત્યતિષ્ઠદશાઙ્ગુલમ્ ॥
- (૪) નમા મિમેથ ન જિહીઠ ણ્ણ શિવા સખિભ્ય ઉત મહ્યમાસીત્ ।
અક્ષસ્યાહમેકપરસ્ય હેતોરનુવ્રતામપ જાયા મરોધમ્ ॥
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે મંત્રોનો અનુવાદ કરો : ૭
- (B) Translate any Two of the following Mantras : 7
- (૧) ન યત્ર ચક્ષુર્ગચ્છતિ ન વાગ્ગચ્છતિ નો મનઃ ।
ન વિદ્ધો ન વિજાનીમો યથૈતદનુશિષ્યાત્ ॥
અન્યદેવ તદ્વિદિતાદ્ અથો અવિદિતાઢ અધિ ।
ઇતિ શુશ્રૂમ પૂર્વેષાં યે નસ્તદ્રવ્યાચચક્ષિરે ॥

- (૨) યન્મનસા ન મનુતે યેનાહુર્મનો મતમ્ ।
તદેવ 'બ્રહ્મ' ત્વં વિદ્ધિ, નેદં યદિદમુપાસતે ॥
- (૩) તેઽગ્નિમબ્રુવન્ જાતવેદ એતદ્વિજાનીહિ ।
કિમેતદ યક્ષમ્ ઇતિ । તથેતિ ॥
- (૪) તસ્મિન્સ્ત્વયિ કિં વીર્યમિતિ અપીદંસર્વં ।
દહેયં યદિદં પૃથિવ્યમિતિ ॥

- ૨ સરમા-પણિ સંવાદસૂક્તમ્નું રસદર્શન કરાવો. ૧૪
- 2 Appreciate critically the either સરમા-પણિ સંવાદસૂક્તમ્ । 14
- અથવા / OR**
- ૨ પુરુષસૂક્તમ્ પર સવિસ્તારથી નોંધ લખો. ૧૪
- 2 Write a detailed note on પુરુષસૂક્તમ્ । 14
- ૩ અક્ષસૂક્તમ્ પર સવિસ્તાર નોંધ લખો. ૧૪
- 3 Write a detailed note on અક્ષસૂક્તમ્ । 14
- અથવા / OR**
- ૩ વિશ્વામિત્ર-નદીસંવાદસૂક્તમ્ પર સવિસ્તાર નોંધ લખો. ૧૪
- 3 Write a detailed note on વિશ્વામિત્ર-નદીસંવાદસૂક્તમ્ । 14
- ૪ જગતી અને અનુષ્ટુપ છંદ લક્ષણ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. ૧૪
- 4 Explain જગતી and અનુષ્ટુપ metres with its features and examples. 14
- અથવા / OR**
- ૪ પ્રમુખ વૈદિક સંધિઓ સમજાવી તેની વિશેષતાઓ ચર્ચો. ૧૪
- 4 Explain the 'પ્રમુખવૈદિકસંઘયઃ' and discuss its specialization. 14
- ૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ઉપર ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪
- 5 Write short notes on any **Two** of the following : 14
- (૧) હેમવતી-આખ્યાનમ્ ।
- (૨) કેનોપનિષદ્ શીર્ષકમ્ ।
- (૩) હેત્વર્થકૃદન્ત ।
- (૪) ત્રિષ્ટુપછન્દઃ ।